

یادگیری در دنیای واقعی

افسانه اصلانی

معاون پایه چهارم، دبستان دخترانه ناحیه ۲

افسانه اصلانی فارغ التحصیل کارشناسی و کارشناسی ارشد فیزیک از دانشگاه یزد است. وی از مهر ۱۳۹۴ در سمت آموزگار پایه چهارم این مجموعه فعالیت داشت. امسال به عنوان معاون پایه چهارم همکاری خود را با این مجموعه ادامه می دهد.

یکی از مهم ترین هدف های مدرسه هدایت دانش آموزان در مسیری است که بتوانند، با کسب تجربه، راه هایی برای بهتر زیستن را بیاموزند. تجربه «یادگیری خارج از کلاس» در همین راستا و به منظور ایجاد راهی آسان به سمت پیشرفت دانش آموزان است. یادگیری خارج از کلاس و حتی خارج از مدرسه می تواند با نشان دادن کاربرد واقعی مطالبی که دانش آموزان در مدرسه می آموزند، تجربه آموزشی را غنی تر کند. این نوع آموزش و یادگیری رویدادمحور است و به سبب بیرون بردن کودکان یا نوجوانان از کلاس درس، می تواند تجربه های چالش برانگیز، پرهیجان و متفاوتی را برای آن ها به همراه داشته باشد. تجربه ای که در ادامه می آید، بر همین مبناست:

در روزهای ابتدایی سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱، دانش آموزان بعد از دو سال آموزش مجازی، از پشت رایانه و گوشی های تلفن همراه، دوباره پا به کلاس های حضوری گذاشته بودند. برخی از آن ها حتی فضای فیزیکی مدرسه را به خوبی نمی شناختند. بنابراین تصمیم گرفتیم در زمان هایی که امکان آن وجود دارد، همراه دانش آموزانم، پا از کلاس کوچکمان فراتر بگذاریم و از هر محیطی که به آن دسترسی داریم، به عنوان کلاس درس، استفاده کنیم.

یکی از این محیط ها محله ای بود که مدرسه در آن قرار داشت که بسیاری از دانش آموزانم با آن بیگانه بودند. دوست داشتم آن ها محله و اطراف مدرسه را بهتر بشناسند. از آنجا که موضوع درس های ابتدایی کتاب اجتماعی پایه چهارم نیز «محله» بود، عنوان درس اول کتاب اجتماعی «همسایه ما»، درس دوم «اینجا محله ماست» و درس سوم «خرید و فروش در محله» است. چند روز قبل از تدریس، مسیرهای ممکن را بررسی و در نهایت مسیری را انتخاب کردیم.

1. out-of-class-learning

از این تجربه بسیار خرسند بودم؛ چراکه هدف من این بود که دانش آموزانم یادگیری در دنیای واقعی را تجربه کنند و این امر به خوبی محقق شده بود. بازخورد مثبتی که از این تجربه دریافت کردیم باعث شد، در طول سال تحصیلی، دفعات بیشتری از کلاس درس خارج شویم و کلاس را بارها در فضاهای گوناگون مدرسه مانند کتابخانه، حیاط یا آلاچیق برگزار کنیم. حتی گاهی خود دانش آموزان پیشنهاد می دادند که کلاس را در حیاط برگزار کنیم و من نیز مشتاقانه می پذیرفتم.

تجربه یادگیری خارج از کلاس با تجربه هایی که از طریق روش های آموزشی داخل کلاس به وجود می آید، متفاوت است. تجربه های خارج از کلاس زمینه را برای آموزش و تقویت مهارت های بیشتری مانند کار گروهی، نظم، همدلی، رهبری، همکاری، کمک به دیگران و... فراهم می کند.

آموزش خارج از کلاس علاوه بر ایجاد انگیزه و نشاط و عمق بخشیدن به یادگیری قادر است

به دانش آموزان نشان دهد که در هر مکان می توانند آموزش ببینند و یادگیری لزوماً نباید در کلاس اتفاق بیفتد. همچنین دانش آموزان در می یابند که خودشان نیز می توانند بیاموزند (یادگیری یادگیری).

تا انتهای سال تحصیلی بارها دانش آموزان من از آن روز و گردش در محله به عنوان یکی از خاطرات خوب سال تحصیلی یاد می کردند.

از آنجایی که این جمله از ماریا مونته سوری را باور دارم که یکی از راه های اندازه گیری موفقیت یک مدل آموزشی میزان شادی کودکان است، فکر می کنم این تجربه از موفق ترین

فعالیت های آموزشی امسال من بود. امید که در سال های آتی تجربه های بیشتری از این دست را در کلاس و مدرسه کسب کنم. □

محله خود را با

آنچه در این محله دیدند مقایسه کردند و در رابطه با قوانینی که باید در محله و در رابطه با همسایگان رعایت کنیم گفت و گو کردند و پیشنهادهای دادند، همچنین با مشاهده دقیق اطراف، مشاغلی که در محله مشاهده کردند را یادداشت کردند.

بعد از پیمودن مسیر منتخب، نزدیک زنگ تفریح، به مدرسه رسیدیم. وقتی به کلاس درس برگشتیم، از دانش آموزان خواستیم یادداشت های خود را کامل کنند تا زنگ بعد درباره آنچه مشاهده کرده بودیم، بیشتر

گفت و گو کنیم. دانش آموزان هم که تجربه جذابی را پشت سر گذاشته بودند، دوست داشتند درباره آن صحبت کنند. بدین ترتیب زنگ بعد را نیز به درس اجتماعی اختصاص دادیم. و نماینده هر گروه مفهومی از محله را بیان و سپس شغل هایی را که یادداشت کرده بودند به دو دسته تولیدی و خدماتی تقسیم کردند و با مشورت با یکدیگر راه هایی برای بهتر شدن محله پیشنهاد دادند. در انتهای آن زنگ،

دانش آموزان نه تنها درس اول اجتماعی بلکه مطالب درس دوم و سوم را نیز فرا گرفته بودند.

صبح آن روز وقتی به کلاس وارد شدم، به دانش آموزانم گفتم که قرار است برای آشناسدن با محله ای که مدرسه مان در آن قرار گرفته است و همچنین تدریس درس

اجتماعی از مدرسه خارج شویم. شادی و نشاط زیادی فضای کلاس را در بر گرفت. از دانش آموزان خواستم برای یادداشت برداری یک مداد و یک برگه یا دفترچه همراه خودشان داشته باشند. قوانینی را نیز برای بازدید از محله بیان کردم. بچه ها بسیار خوشحال بودند. یکی از دانش آموزانم گفت: «خانم، از شما ممنونم. هیچ گاه فکر نمی کردم برای درس از مدرسه

بیرون برویم.» همراه با معاون پایه از مدرسه خارج شدیم و در مسیر برنامه ریزی شده حرکت کردیم. طبق برنامه در مسیر دانش آموزان می توانستند انواع خانه (حیاط دار و آپارتمانی)، فضاهایی که در محله ما وجود دارد از جمله بوستان و مسجد، سالن ورزشی و...؛ مشاغل تولیدی مختلف از جمله نانوايي، خیاطی و مشاغل خدماتی مانند سوپرمارکت، عطاری، آرایشگاه و...، همچنین امکاناتی مانند نیمکت، صندوق پست و... را مشاهده کنند.

گاهی در طول مسیر می ایستادیم و اطراف را با دقت مشاهده می کردیم. سپس حلقه می زدیم و درباره آنچه دیده بودیم گفت و گو می کردیم. بچه ها در طول مسیر بسیار شاد بودند و هیجان زیادی داشتند و خانه و

آموزش خارج از کلاس علاوه بر ایجاد انگیزه و نشاط و عمق بخشیدن به یادگیری قادر است به دانش آموزان نشان دهد که در هر مکان می توانند آموزش ببینند و یادگیری لزوماً نباید در کلاس اتفاق بیفتد. همچنین دانش آموزان در می یابند که خودشان نیز می توانند بیاموزند (یادگیری یادگیری).

یادگیری خارج از کلاس و حتی خارج از مدرسه می تواند با نشان دادن کاربرد واقعی مطالبی که دانش آموزان در مدرسه می آموزند، تجربه آموزشی را غنی تر کند. این نوع آموزش و یادگیری آموزشی رویداد محور است و به سبب بیرون بردن کودکان یا نوجوانان از کلاس درس، می تواند تجربه های چالش برانگیز، پرهیجان و متفاوتی را برای آن ها به همراه داشته باشد.